

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/22-19935/2

Podgorica, 05.10.2022. godine

MINISTARSTVO PRAVDE
-n/r ministru, gospodinu Marku Kovaču -

Poštovani gospodine Kovač,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Zakonom se u pravni sistem Crne Gore uvodi Drugi dodatni protokol uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza usvojen 17. 11.2021. godine, a otvoren za potpisivanje 12.05.2022. godine.

Propis će imati pozitivan uticaj na pravdu odnosno na efikasnost međunarodne saradnje na ovom planu, a doprinijeće i snažnoj poziciji Crne Gore kao članice Savjeta Evrope kada je riječ o ukupnoj pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima.

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstava iz Budžeta Crne Gore. Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

(FINAL) NOVIRANO 07.10

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo pravde

NAZIV PROPISA

Predlog zakon o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakonom se u pravni sistem Crne Gore uvodi Drugi dodatni protokol uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza usvojen 17. novembra 2021. godine, a otvoren za potpisivanje 12. maja 2022. godine.

Shodno članu 9 Ustava Crne Gore, potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Osnovna pitanja kojima se bavi ovaj protokol:

- razvijanje pojednostavljenog mehanizma za izdavanje naloga ili zahtjeva pružaocima usluga u drugim Stranama potpisnicama, za proizvodnju informacija o pretplatnicima i podataka o saobraćaju.

- dobijanje informacija o pretplatnicima (npr. identifikacija korisnika posebnog e-mail naloga, naloga na društvenim mrežama ili određene IP adrese) u kontekstu domaćih i međunarodnih krivičnih istraga u vezi sa računarskim kriminalom i drugim krivičnim djelima koja uključuju elektronske dokaze u većini slučajeva nije efikasno korišćenjem postupka međunarodne pravne pomoći. Informacije o pretplatnicima obično nalaze se u posjedu pružalaca usluga i dok se član 18. Konvencije već bavi nekim aspektima dobijanja informacija o pretplatnicima od pružalaca usluga (uključujući i druge strane), utvrđeno je da su komplementarni alati neophodni da bi se direktno objelodanile informacije o pretplatnicima od dobavljača usluga u drugoj državi. Ovi alati bi povećali efikasnost procesa i smanjili pritisak na sistem međunarodne pravne pomoći.

- podaci o saobraćaju se često traže u krivičnim istragama i njihovo brzo otkrivanje može biti neophodno za pronalaženje izvora komunikacije kao polazne tačke za prikupljanje dodatnih dokaza ili za identifikaciju osumnjičenog. Kako su mnogi oblici kriminala na mreži olakšani internet domenima kreiranim ili iskorišćenim u kriminalne svrhe, neophodno je identifikovati osobu koja je registrovala takav domen. Takve informacije posjeduju subjekti koji pružaju usluge registracije imena domena i u tom smislu neophodno je uspostavljanje efikasnog okvira za dobijanje informacija od relevantnih subjekata u drugim Stranama ugovornicama.

Protokol reguliše i postupke koji se odnose na međunarodnu saradnju ako nema važećih međunarodnih sporazuma. Važne mjere, kao što su video konferencije ili zajednički istražni timovi, već su dostupne u skladu sa ugovorima Savjeta Evrope ili drugim bilateralnim i multilateralnim sporazumima. Međutim, takvi mehanizmi nisu univerzalno dostupni među članicama Konvencije, a ovaj Protokol ima za cilj da popuni tu prazninu.

Zbog sve veće upotrebe informacione i komunikacione tehnologije, uključujući internet usluge i rastućeg računarskog kriminala koji predstavlja prijetnju za demokratiju i vladavinu prava mora se ojačati okvir saradnje između država. S toga primjena ovog propisa za cilj ima da dodatno unaprijedi saradnju u vezi sa računarskim kriminalom i sposobnost organa krivičnog pravosuđa da prikuplja dokaze u elektronskoj formi za bilo koje djelo za potrebe konkretnih krivičnih istraga.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Cilj ovog protokola je da dopuni Konvenciju o računarskom kriminalu (ETS br. 185) koju je Crna Gora ratifikovala 2009. godine (Zakon o potvrđivanju Konvencije o računarskom kriminalu („Sl. List CG – MU“, br. 004/09)), kao i Dodatni protokol uz Konvenciju o računarskom kriminalu koji se odnosi na kažnjavanje akata rasizma i ksenofobije učinjenih putem računarskih sistema (ETS br. 189), ratifikovan takođe 2009. godine (Zakon o potvrđivanju Dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu koji se odnosi na kažnjavanje akata rasizma i ksenofobije učinjenih putem računarskih sistema („Sl. List CG – MU“, br. 004/09)), čime se omogućava saradnja i u vanrednim situacijama (tj. u situacijama kada postoji značajan i neposredan rizik po život ili bezbjednost bilo kog fizičkog lica), kao i direktna saradnja između nadležnih organa i pružalaca usluga i drugih subjekata.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Donošenje Zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijeđenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza.

Uvođenjem ovog zakona u pravni sistem Crne Gore, ostvarila bi se efikasnija uzajamna pravna pomoć, kao i drugi oblici saradnje nadležnih organa kroz dobijanje dodatnih alata poput prikupljanja dokaza u elektronskoj formi u konkretnim predmetima.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Propis će imati pozitivan uticaj na pravdu odnosno na efikasnost međunarodne saradnje na ovom planu, a doprinijeće i snažnijoj poziciji Crne Gore kao članice Savjeta Evrope kada je riječ o ukupnoj pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima.

Primjena propisa neće izazvati troškove građanima i privredi, kao ni malim i srednjim preduzećima.

Donošenje ovog zakona neće stvoriti administrativna opterećenja i biznis barijere.

Propisom se ne utiče negativno na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišne konkurencije.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? **Obrazložiti.**
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti.**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti.**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? **Obrazložiti.**

Za sprovođenje zakon o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijedenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza nije potrebno obezbjediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Za implementaciju navedenog propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.

Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Imajući u vidu svrhu Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju o računarskom kriminalu o unaprijedenoj saradnji i otkrivanju elektronskih dokaza nije bilo potrebe za konsultacijama sa zainteresovanim stranama ili korišćenjem eksterne ekspertske pomoći. Nije sprovedena javna rasprava.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Nema potencijalnih prepreka za sprovođenje ovog zakona.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva jeste broj predmeta međunarodne pomoći koji se odnosi na predmetnu oblast.

Ministarstvo pravde biće nadležno za praćenje i evaluaciju primjene navedenog propisa.

Datum i mjesto

Podgorica, 7. 10. 2022. godine

Starješina

Ministar

Marko Kovač

Marko Kovač